

Naročilna lista: Celo leto K 120.—, pol leta K 60.—, četiri leta K 30.—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150.—. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravištvost je v Mariboru, Koroška c. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

32. številka.

Maribor, dne 21. marca 1921.

Letnik XIII.

Kriza se nadaljuje.

Latentna kriza vlade in parlamenta traja dalje. Bistvene spremembe v položaju se ni mogoče opaziti, pač pa se stagnacija nagiblje k poslabšanju. Izjava dr. Drinkovića, predsednika Narodnega kluba, da je Radičeva stranka pripravljena sprejeti za podlago razpravi politični del ustavnega načrta Hrvatske zajednice, je napravila globok utis. Poštenim državljanom ki jim je resno na tem, da čimprej pride do ustave in sicer do pravične ustave, bilo bi to dovolj, da odpravijo začnje zapreke spoti prihodu zastopnikov ogromne večine hrvatskega ljudstva v konstituantno.

Toda ravno to dejstvo je še bolj poostroilo napotja in pred vrata konstituantne se gremadijo laži in intrige proti Radiču in njegovim tovarišem v želji, da se naščuje hrvatske kmote proti njihovemu vodji, češ, glejte ga, izdaja vas in vaše interese, ne pustite mu priti v Beograd!

Spričo takih dejstev je jasno, da vlada in njena „večina“ zasledujejo popolnoma nasprotno cilje, od katerih je najmanjši ta, — zato pa najvažnejši — da se apriori onemogoči in prepreči vsako pojačanje opozicije. To je sicer že v prirodi same stvari, da se slabi opozicija. Toda parlamentarna sredstva vsekakor niso v tem, da se miklonom kompaktno naseljenega naroda odreka možnost in pravica sodelovanja v stvarih tičočih se tudi njihove usode. Politika bazira na kompromisih; a Radičeva stranka je pokazala voljo se pogajati. Če je torej ustavni odbor sprejel ustavne predloge drugih opozicijskih klubov za vzporedno podlago za vladnim načrtom ustave, pač ni nobenega vzroka, da se sprejme tudi gospodarsko-socialni del iz Radičevega ustavnega načrta v prethos. To pa tem preje, ker že obstoja v ustavnem odboru načrt Narodnega kluba, ki ga Radič v njegovem političnem delu sprejema za podlago.

Toda prihod Radičevega kluba v konstituantno bi spremenil že s samo prisotnostjo fizignomijo sedanje sestave ustavnega odbora.

Pišla vladna večina v ustavnem odboru bi bila potisnjena v ozadje in vrednost muslimanov bi v tem trenutku dosegla svoj vrhunec, ali pa bi vlada napovedala bankrot pred — Radičem.

Potemtakem bi ne bilo treba čakati glasovanja v parlamentu, kakor se je svojčas izrazil absolutist Vesnić, da vlada more pasti edino-le z glasovanjem v parlamentu.

Vladi je torej predvsem na tem, da sploh ne pride do nobenega sporazuma. Čimdalje bodo trajala nesoglasja, temdalje bo sedanja centralistično-absolutistična vlada kapitalistov in beograjskih cinarjev na krmlu in temdalje bo izkoriščala konjunkturo nesrečne naše države v svojo lastno korist na škodo ljudstva. V tem tiči tudi vzrok odgoditvi parlamentarnih sej.

V spričo vsega tega je naravnost zločinsko postopanje slovenskih, bolje rečeno nemškotarskih samostojnežev, ki vedoma in hote vodijo s svojimi zaslepljenci v pogubo kmetško ljudstvo sploh — s tem, da podpirajo režim, ki je nevzdržljiv v res parlamentarnih državah. Tako gnusna hinavščina, s katero zagovarja Pucelj svojo politiko nizkotnega upogibanja hrbtnice, češ, da se bo cediti po Sloveniji sam med in mleko, če on postane minister, — je vredna najstrožje obsodbe.

Ne toliko v interesu SLS, pač pa v interesu poštenega slovenskega kmetškega ljudstva je, da se razkrija in onemogoči nesramno lažljivost in hinavščino raznih Puceljev, Urekov, Drolenikov itd.

Ti ljudje s svojim „kanceljarsko-grafov“ izzivajo kulturni boj in pripravljajo pot brezverstvu in največje zadovoljstvo raznih Pribečevičev; ti ljudje v Beogradu glasujejo in se pai-

Pozor pred socijalnimi demokrati!

Naša država je nacionalna država. Državni nacionalni nasproti pa stoji internacionalni socijalni demokraci, ki se že po svojem imenu označujejo kot mednarodni, dosledno svojem in programu v osnovnem nasprotju z našimi državnimi načeli. Da je temu res tako, je na ogle razvidno iz stališča, katero začenjajo socijalisti napram vojaškemu vprašanju.

Socijalisti in vojaško vprašanje.

Pojdite na katčikoli socijaldemokratski shod in slišali boste docela javno ali tudi nekoliko bolj prikrito vedno le eno in isto demagoško pesem, češ: Mi smo proti vsaki vojaški dolžnosti! Če se jih opozarja, da so nemški socijalni demokrati pred svetovno vojno vendarle glasovali za vojne kredite, odgovore enoglasno: Mi zdaj tudi zaradi tega obsojamo te nemške socialne demokrate, obsojamo pa tudi francoske in belgijske, ker so ob začetku svetovne vojne klicali: Naša domovina je v nevarnosti!

Tako podučevanje neukega delavstva dovede končno do tega, da bo za res mislilo, da je vojaško službovanje in posebno še vojaška obveznost strahna, baje le po kapitalizmu ustvarjena krivica, dočim ni v resnici nič drugega, kakor neizogibna potrebnost, da se izvežba mlade in krepke moče, da obranijo in ohranijo dom in rod pred nikdar sitimi sosedi, ki bi ob prvi priliki, videč našo neoboroženo malomarnost, planili po nas in nas oplenili — bodisi v lepši obliki z rekvizicijami, kakor ob času prejšnje Avstrije, ali pa kar po roparsko, ob času Volkswehrovskih napadov iz avstrijske republike.

Obramba domovine jim je torej popolnoma enaka, kakor dovoljevanje kreditov za imperijalistično in napačno vojno: sicer njihovi demagoški govori ne bi našli toliko poslušnih nepridipravov!

Vemo sicer, da te vrste delavcev, ki bi smeli upravičeno le zahtevati enako in pravično razdelitev bremen, ki jih nalaga vojaško službovanje, ne bodo prepričale, ker so že tako podučeni o nasprotnem, da se kar smeje, če se jim pove podobne reči. Najbolj jim seveda ugaja njim po njihovih voditeljih vcepljena zavest, da organiziranih socijalnih demokratov sploh ne bo več mogoče prisiliti k neprijetnemu vojaškemu službovanju in da so oni le zato tu, da lahko neovirano tirjajo in s štrajki izsilijo vedno višje in višje mezde in najcenejša živila in da delajo vedno manj — vse brez vsake meje in ne glede na to, če more pri tem izhajati njim zaslužek nudeče podjetje, ki bo moralo končno propasti z delavstvom vred. Smeje se v obraz drugim zvestim narodnjakom, ki jem-

dašijo z najhujšimi centralističnimi absolutisti in militaristi; ti ljudje s brezpogojnim podpiranjem sedanjega režima navijajo davčni vijak in izsesavajo zadnjo kapljo slovenske kmet-ske krvi; ti ljudje ubijajo s svojimi lažmi vsak zdrav smisel za pošteno in odkritosrečno razmerje ljudstva napram državi; ti ljudje s svojim dvo-ličnim postopanjem uničujejo še zad-nji preostanek morale po vojni — ta-ko, da se jih sramuje in izogiblje po-štena večina v zemljoradniškem klub-u, ker vedo s kakšno intrigantsko vehemenco se zaletujejo v hrbet njilo vemu vodji Avramoviču, ki noče po-stati vlačuga na odpoved po vzgledu samostojnežev.

Taki ljudje so slabši od odkritega nasprotnika in zato nikakega parda-na napram njim, ker je škoda, ki jo napravljajo samostojneži slovenskemu ljudstvu, preogromna in plašč usmle-nja bi pomenjal samo to, da je pošte-nje v Sloveniji pri kraju.

Tejo iz idealnih domorodnih nagibov brez ugovora na-se breme brambue dolžnosti ter se jim rogajo, češ: Zakaj ste tako neumni? Ob enem pa se nikakor ne branijo sprejemati vseh oobrot mirnega uživanja svojega za-sluzka, četudi je to omogočeno le vsled varnosti naše države na zunaj, to je, brambne pripravljenosti omenjenih do-morodcev.

Taka slika se nam razgrinja pred očmi, če pazno zasledujemo razvoj do-godkov v Jugoslaviji. Ali naj temu na-sproti držimo križem rok, udajajoč se takozvanemu toku razmer, češ, da se proti toku ne more plavati? Ali naj prepustimo naše delavstvo tem za nar-od tako pogubnim strujam in s tem uničimo vso našo obstoječo industrijo in onemogućimo vsako ustvarjanje nam tako potrebnih novih industrij? Ali naj vse to dopustimo, posebno ob na-ših severnih in severozapadnih tja do nemškega ozemlja segajočih mejah, na bivšem Stajerskem in Koroškem?

Pozor na občinske volitve!

Stojimo pred občinskimi volitvami, ki bodo odločile vprašanje naše nara-dne moči, ker bodo odločevale o naši narodni notranjosti, torej o najvažnejšem žilju in bitju našega naroda. Ali naj izročimo svoj narod tem javnim in tajnim demagogom in zapeljivcem ljudstva?

Pogosto se sicer sliši, da so naši jugoslovanski socijalni demokrati dr-žavotvoren element, ker so v skupšči-ni takoj prisegli, dočim so le komuni-sti, ki so se dolgo časa branili prise-ge, nezanesljivi. Resnica pa je nas-protna. Komunisti namreč sploh niso resna stranka in so tudi že povsod iz-gradili svojo vlogo, oziroma vsaj gre njihova igra že povsod (tudi na Rus-kem) h kraju. Le socijalni demokrati so nevarni, ki se preračunano le na zunaj kažejo nekako lojalne, dočim v notranjosti kjer le morejo hujskajo proti vsemu, kar je narodno, sloven-sko ali jugoslovansko in ki povelju-jejo goli materijalizem, smešijo vsako nesebičnost in poštinovalnost za na-rod in državo. Oni proglašajo kot svoj cilj: Dobro živeti (glej njihovo brez-miselno pijančevanje in zapravljanje stužka) in nič trpeti; narod in dr-žava jim je le posranksa stvar in mo-rata izginiti, če se drzneta zahtevati kako žrtev za skupnost celo tudi od delavstva! Drugi sloji našega naroda pa naj le trpe za skupnost, delavstvo pa sme le uživati; kdor bi se upal zahtevati od njega kako žrtev za ce-lo to, je njegov sovražnik!

Naši socijalni demokrati hočejo na ta način ustvarjati, oziroma so že u-stvarili iz delavstva neko organizira-no in privilegirano kasto, ki terorizi-ra ves drugi svet s tem, da v slučaju, da se njegovim željam takoj ne ustre-že, uničuje vsako podjetje ali celo in-dustrijo, dasiravno živi od nje ves — narod!

Treba je torej vendar enkrat do-dobra vedeti, pri čem da smo z našimi socijalnimi demokrati, ki bodo zdaj silili v naše občinske zastope, poseb-no v naših ogroženih severnih mejah

Nemci in naši socijalisti.

Po svojem dosedanjem nastopanju so oni naši narodni državi nasprotni in celo prav nevarni. Najzanesljivejše se lahko o tem prepričamo iz dejstva, da so se njim — in ne komunistom ali Slovenski ljudski stranki — pridružili nam vedno najsovražnejši Nemci in nemčurji. In glej čuda! Ti Nemci in nemčurji niso samo korporativno vstopili v to organizacijo, temveč imajo i-že skoraj v vsaki krajevni organiza-ciji prvo besedo, če tudi so povsod le v razmeroma neznatnem številu in v manjšini. Očividno nas hočejo imeti v rokah na naših najobčutljivejših toč-

kah, kajti kaj pomeni sklenjena orga-nizacija vsega jugoslovanskega in-dustrijskega delavstva pod vodstvom nam smrtno sovražnih Nemcev in nem-čurjev, lahko takoj spoznamo, kakor hitro pride do kake komplikacije z na-šimi sosedi Nemci, Lahi in Madžari!

Vsak kdor ima količkaj odprte oči in kdor se namenoma ali iz komodno-sti noče udajati prijetnejši sešepreva-ri, mora spoznati nevarnost opisanega položaja. Če se pa tudi še sedaj kdo najde, ki še vedno dvomi o navede-nem, naj pa vsaj hinavsko ne zaniku-je dejstva, da je ni države močče na-rašo, ki bi imela ugodnejše razmere glede plače in prehrane industrijske-ga delavstva, kakor jih ima naša dr-žava in da je kljub temu naše delav-stvo od vseh omenjenih najbolj sovra-žno razpoloženo nasproti našemu na-rodnemu gibanju in s tem tudi naproti jugoslovanski narodni državi. Nemški, italijanski in socijalni demokrati vseh drugih držav so v prvi vrsti narodni in državni, samo takozvani jugoslov-ski socijalni demokrati povdarjajo že od nekdaj ter vselej in povsod s ponosom svoj internacionalizem, pod katerim se pa ne skriva nič drugega, kakor hlapčevstvo pred bogatimi nemškimi in nemčevskimi delodajalci in proti Slo-vanom orientiranimi židi.

Kaj sledi iz vsega tega?

Bodimo socijalni in ugodimo vsem poštenim zahtevam narodnega delav-stva, sicer pa vodimo, posebno pri bo-docih občinskih volitvah, vse le še količkaj narodno čuteče stranke zdru-ženo v organizirani boj proti veri v narodne ideale strupeno sovražnemu materijalističnemu socijalnemu demo-kratizmu, ker bodo baš te volitve se-gle v naše narodno jedro.

Mogoče je sicer, da bo to poziv tudi še bolj sklenil vrste socijalnih demokratov, kar nas pa ne sme mo-tili. Tembolj pa strnimo mi vse naše narodne vrste v iskrenem prepričanju da gre pri teh volitvah za naše naj-svetejše narodne vzore, za katere so krvaveli naši legijonarji — da gre za našo narodno ujedinjeno Jugosla-vijo!

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

V ustavnem odboru deba-tirajo o upravni razdelitvi naše drža-ve. Srbi niso nič kaj zadovoljni z si-stemom upeljuje 15 oblasti z do 80000 prebivalci. Da se gospodje Srbijanci ne bodo preveč razburjali radi upra-vnih novotarij, dobi demokratsko „zve-ničavne“ oblasti menda samo Sloveni-ja, v Hrvatski bodo ostale županije, ir v Srbiji stara okrožja za prehodno oob, dokler ne bodo Hrvatje in Srbi sami spoznali „blaženost“ centralisti-čne nove upravne oblasti in sami za-htevali, da se jih upravno osreči z oblastmi, kakor jih namerava za Slo-venec prikriti dr. Zerjav. Tozadev-na rešitev še ni padla, ampak so se glede upeljave upravnih oblasti vrši-le v ustavnem odboru debate in so se stavili razni predlogi.

Po ugodno izpadli vladni mešetariji z muslimani in samostojne-ži bo sedaj tudi rekonstruiran Paši-čev kabinet. Trgovinskega ministra dr. Kukovca bodo potisnili v zgrad-beno ministrstvo, trgovino pa dobi mu-sliman dr. Spaho, narodno zdravje dr. Karamahmedović, mesar Pucelj bo osrečil poljeprivredo. Nikola Pašić pa bo uganjal še nadalje svojo politično barantijo z zemljoradniki, katere pač boče pridobiti vlada na vsak način kot podpornike za svoj trdni obstoj.

V finančnem ministrist-vu si ubijajo glave z državnim pro-računom za 1921-22. Samo deficit za 1920 znaša okrog eno milijardo.

ITALIJA.

Od fašistovskih band terorizirani Trst se je praznično oblekel v laške barve za proslavo aneksije, ki se je vršila minulno nedeljo. V tržaško luko je priplulo že v soboto pet italijanskih križark. V Trstu je došel tudi minister odrešenih dežel Raineri, podpredsednik zbornice Berenini, dva poslanca in pet senatorjev. Pri slavnostnem obhodu je sodelovalo 200 društev po taktu 8 godb. O proslavi aneksije se bomo sporočili.

V Benetkah in v Piranu so bili zadnje dni luti spopadi med fašisti in socialisti.

NEMCIJA.

Zavezniki nadaljujejo z grožnjami vedno novih represalij napram Nemčiji, ako bi se ta branila plačilu pariškega diktata.

Ljudsko glasovanje za združitev Tirolske z Nemčijo bo dne 24. aprila.

Plebiscit v Gornji Sleziji je izvršen. Tozadevnih poročil še nimamo, vršil se pa je pod precejšnjo depresijo, ker so imeli Poljaki vse volno vojaška koncentriranega na meji.

RUSIJA.

Rusko-poljska mirovna pogodba je podpisana.

Torišče najlutejših bojev je bila zadnje dni okolica vstaškega mesta Kronstadt in mesto samo. Boljševiki so navalili na mesto, katerega je ljujo obstreljevala bolševiška artilerija, od vseh strani. Med ogromnimi egubami se je posrečilo boljševikom, da so si osvojili trdnjavo, a novejša poročila javljajo, da se je posrečilo upornikom pregnati boljševike iz mesta, iz Kronstadta je uteklo med bombardiranjem iz strahu pred boljševiki 20 tisoč ljudi.

Delo naših poslancev.

d Jugoslovanski Klub zopet na delu za naše vojake. Poslanci Pišek, Roškar in Brodar so skupno zahtevali v železniškem in vojnem ministerstvu, da se izda odredba v svrhu brezplačne vožnje za naše vojake iz Slovenije, ki so primorani odslužiti izven mej Slovenije za najmanj dva dopnsta na leto. Striktno so zahtevali brezplačno vožnjo na vseh progah ob vsakem dopustu, tupi takrat, če jih posebni življenjski dogodki kličejo na dom.

d Naši poslanci za odpis davka. Poslanec Roškar in Pišek sta poslance v finančno ministrstvu za odpis davka od zemljišč na katerih je zima žita ozir. setev. Prizadeti posestniki morajo povzročeno škodo javiti davčni oblasti ter od nje zahtevati odreditev komisije za cenitev škode na licu mesta. Vsa izvedba se mora izvršiti na podlagi tozadevnega avstrijskega zakona iz l. 1917, ker le ta se začasno priznava v naši državi kot merodajen.

d Poslanec Roškar za carine prosti izvoz usnja. Poslanec Roškar je v imenu tovarišev vložil interpelacijo na finančnega ministra, da dovoli prenos usnja domačih koz iz Avstrije v Slovenijo brez plačila carine.

d Poslanec Roškar za zboljšanje naših poštinih razmer. Poslanec Roškar je vložil interpelacijo na ministra za pošto in brzojav, da naj kmalu odredi, da se zopet uvede redni poštini promet s pomnoženo vozno pošto in dostavljanje pošiljatev, pisem in brzojavk po vsej Sloveniji, posebej pa v mariborskem in šentlenartskem okraju.

Dnevne vesti.

d Demokrati tiščijo v ospredje največje grešnike. Pri vseh drugih strankah je navada, ka izločijo iz svoje srede vsak plevel, ako je na volilnem mestu. Edino jugoslovanski demokrati so si prilastili privileg, da puščajo v prve boje vrste vse že tolikrat priznane grešnike in naravnost ne lopove. Pri tozadevni naši trditvi se hočemo tokrat omejiti edino na Slovenijo. Več narodnih grehov nego dr. Sušteršič, ima demokrat dr. Kukovec; Sušteršič ni frčal samo iz SLS, ampak celo iz Jugoslavije. Dr. Pegan je suspendiran; dr. Zerjav, ki je bil obsojen od sodnije, ki se je rešil zapora z begom, je še danes duševni in osobito politično javni bog

JDS, dasi je bil še pred kratkim podrepnik dr. Kreka in dr. Korošca. Sodnijsko dokazani izvoznikar dr. Krašmer, bi se menda danes udiljal dobrih kanosnemu izvoznikarstvu kot ministar, da mu ni zaprl ministrskega portfelja za vedno sam regent. Največji avstrijant: Tavear, Skabernec, Flere itd. so še danes najbolj duhteče, z redom sv. Save najvišji stepenov odlkovane cvetke iz gnojne grede demokratov. Gojovo vsak demokrat, ki tišči in je v ospredju ima nebroj častnin, avstrijskin pa tudi že najnovejših jugoslovanskih grehov, ki svedoči o javnosti o vedno večjem gnojišču JDS stranke. Druge stranke se ščičajo, JDSarji pa se sami vedno bolj gnojijo od zgoraj navzdol.

d Vedno boljše. Državnozbornski demokratski klub je sklenil, da se da od države samo za Bosno Turkom odškodnina za posestva, ki jih morajo odstopiti kmetom. Kaj to pomeni? V Bosni so posestniki Turki, a kmetje so Srbi. To se torej pravi, Srbom bo plačala Turkom odvzeta posestva država, a demokrati ne dovolijo, da bi se po Hrvatskem in Slovenskem, ko pride do razdelitve veleposestev, onim delavcem in kočarjem, ki dobijo zemljo, tudi od države plačala prideljena zemlja. Tako bi moral Hrvat in Slovenec plačati, da se gospodarsko stališče bosanskih Srbov zboljša. Za to „ravnopravnost“ so tudi naši samostojni poslanci.

d Izdajstvo samostojnežev. Poslanec Pucelj je imenovan poljedelskim ministrom. Samostojneži so izstopili iz zemljoradniškega kluba ter tvorijo svoj lastni klub, kateremu je g. Pucelj predsednik. Prodali so ne le Slovence, nego vse državljane tako, da narase davek z nova na vsakega državljana. Pobratili so se s Turki, samo da pridejo v vlado, oziroma Pucelj s tovariši do korita. Ako Slovenci samouprave ne bomo dobili, se imamo zato zahvaliti izdajstvu samostojnežev in muslimanov.

d Samostojneži za turške age in begove. Turki poslanci glasovali za protiljudsko ustavo, dobili bodo za podporo turških veleposestnikov v Bosni in Hercegovini od vlade 1 milijardo 200 milijonov kron. Ako računamo 12 milijonov prebivalstva v državi, pride na vsako osebo v državi približno 90 K, ki jih bo moral plačati za turške age in begove. Družina od 5 članov bo morala plačati 450 K. Ako zraven računamo, da bo po novem demokrasko samostojnem proračunu prišlo na eno osebo 3000 K davka, potem bo obitelj od 5 članov plačala davka 15.450 K v tem srečnem letu, ko so samostojneži ne kmete, ampak enega mešarja naredili za ministra in vstopili v vlado. Mimo tega še dobimo radi nove samostojno-demokratske politike dražjo obleko in dražji kruh. Lepo juho so nam skuhati volilci, ki so glasovali za samostojneže in demokrate! Le tako naprej tudi sedaj pri občinskih volitvah.

Samostojneži za turške age in begove. Neštoto krat smo v prošlem letu morali čitati, da je dr. Korošec prodal slovenske kmete turškim agom in begom. Toda vlade, v katerih je sedel dr. Korošec, niso bosanskim turškim veleposestnikom izplačale ne enega vinarja. Sedaj pa, ko se je ustvarila — turška samostojno-demokratsko-radikalna večina, so se turški poslanci pridobili s tem, da se je turškim begom in agom dovolila podpora od 1 milijarde K, koja svota se bo takoj začela izplačevati. Toda dr. Korošec je „prodal“ kmete, a samostojneži in demokrate ostanejo poštene ljudje. A vidiš, slovensko ljudstvo, kako te samostojneži z demokrati vred povsod varajo.

d Največje politično čudo, ki je mogoče samo v Jugoslaviji, je spojitve samostojnežev in narodnih cicibambulov. SKS stoji razrednobočno na stališču kmetkega programa: NSS, ta politični cicibam, pa zastopa in je tudi rekrutovan iz izključno nižje uradniških slojev. Kmet — nemškiutar in sedaj samostojnež — pa NSSarski cicibam, narodno čisti uradnik spada pod skupno politično vez kot voda in ogenj. Samostojni so, in so tudi zahtevali kot pogoj za vstop v sedanjo vlado prosti izvoz živine in vseh poljskih pridelkov; narodni cicibami pa prirejajo protestne shode proti podraženju mesa, ki bazira edi-

nole na preobilnem izvažanju iz naše države. Ali se ne bodo razumeli s samostojni in narodni socialisti še slabše nego z zemljoradniki? Gotovo, ker družji in trenutno spaja obe stranki edino politična cicibambilija!

d Pritožbe srbskih kmetov. Sedaj so na vladi slovenski samostojneži in demokrate. Ako jih mi obtožujemo, bi kdo mislil, da je to le strankarska zlobnost. Toda čujmo, kaj piše srbski kmetki list „Selo“ o zvestem tovarišu samostojnežev ministru dr. Kukovcu kot ministru trgovine. V številki 74 od zadnjega letna čitamo: „Ministrstvo trgovine, ki bi moralo voditi trgovinsko politiko, je spreminilo, namesto da bi skrbelo za državo, v tajnega kompanjona kapitalistov. Pred kratkim smo čitali, da je carina na uvoz „štofov“ povišana. Tu je bil nerodajen suh interes kapitala. Neke srbankarske banke in neki trgovci so navlekli velike količine štofov v zemljo. Ali na svetskem trgu so zdaj cene štofov padle. Nastala je torej nevarnost za naše kapitaliste, da izgubijo na uvoženi robi. In ministrstvo trgovine je takoj uslužno in ponižno ugodilo kapitalistični zahtevi. Carina na uvoz štofov je povišana, kapitalisti so rešeni, da ne bodo imeli izgube.“ Tako piše srbski kmetki list, glasilo srbske kmetke stranke, od katere so se samostojneži ločili in izdali njen in svoj program, da dobi eden izmed njih ministrsko stolicu, a drugi poslaniško mesto v inozemstvu. Od sedaj bodo pa zvesto podpirali dr. Kukovca, ki podpira manufakturne kapitaliste in se ne briga za to, če delavci, kmetje in uradniki hodijo razcapani in napolnjeni po svetu.

d Srbska sodba o samostojnežih. Sedaj, ko so slovenski samostojneži izstopili iz zemljoradniškega kluba in vstopili v turško-demokratsko-radikalno vlado, izraža vodja srbskih kmetov Mihajlo Avramović svojo veliko veselje, da so samostojneži vendar enkrat zapustili kmetki klub, v katerega niso pravzaprav nikdar spadali. Avramović pravi, da so v klubu same spletkarili, se brigali za izvoznice demokraskih prijateljev, posredovali zatrgovce in kapitaliste, z eno besedo, da sploh niso bili kmetki poslanci. Avramović obeta, da bo izdal proti slovenskim samostojnežem stvari, ki bodo slovenskim kmetom odprle oči, kako jih je samostojna politika prevarala.

d Klub zemljoradnikov javlja z nekakim veseljem, da so odšli iz njega naši samostojneži, ker se smatra s tem korakom očiščenega. Lepo spričevalo za našo Samostojno, ki je postala po izstopu iz srede zemljoradnikov vladno-demokratsko po dovoljeni zahtevi prostega izvoza — umetno gnojilo za trdnješe ... stališče Pašičeve vlade.

d Velikanska svota. Listi nam javljajo, da bo prihodnji proračun znašal 8 milijard dinarjev ali 32 milijard K. Ako računimo, da znaša prebivalstvo naše države 12 milijonov duš, potem pride na 1 milijon prebivalstva približno 3 milijarde K ali na osebo 3000 K. Videli bomo, kako bosta slovenski in demokratski minister prevadila ono svoto z ramen kmetkega in delavskega ljudstva na ramena bogatašev in kapitalistov. Kmalu bodo naši kmetje občutili vse dobrote samostojne in liberalne volilne zmage na strašno zvišanih davkih. Sedaj je samo še treba, da kmetje in delavci volijo v občine za svoje zastopnike samostojneže in demokrate, potem je pa davčni polom med slovenskim kmetom gotov.

d Sokolska zahteva o časti je lažnjiva fraza, radi tega dejstva pa so se skrili Sokoli pod zaščito molčanja na vsak napad. Pod tem farizejskim ščitom molka uganjajo Sokoli še nadalje svoja brezčastna pustolovstva, ne mene se za javnost, saj sokolsko čast ščiti neprodirna skala molčanja napram javnosti. G. dr. Serneou smo dokazali njegovo s frakom, rokavica — mi ter cilindrom potrjuje šusteršičanstvo, dasi se je ta „dični“ starosta dr. žnil napadati svojega rešitelja Sušteršiča javno v govoru na shodu. Ko smo mu zabrusili pod nos, da je bil še pred nedavnim časom klečeplazni prijatelj onega, katerega sedaj psuje, je obmolnil kot Sokol, ki se plaši Sušteršiča, ki je izbačen iz srede slovenskega naroda. Večjih prestop-

kov sokolske časti kot razbrzdani junak dr. Irgolič si ni kedo dovolil v zadnjem času. Na vse Irgoličeve častne grehe molči Irgolič, molči Sokol in s tem molkom potrjuje Sokol, da ga zamore rešiti pred obsodbo javnosti edino le še fraza „molka“. Kmalu bo lahko skovikal slovenski Sokol: Ajmo mi Sokoli iz slovenskega naroda za dr. Sušteršičem!

d Rekord sokolske morale. Iz Ljutomeria nam pišejo: V vrstah naših Sokolov se živahno komentira razveseljav pojav kaj nagle močve njih naraščanja. Tri Sokolice, sestre po krvi iz seveda napredne in ugledne rodbine, so tekom šest mesecev povile, nezakonske, same sokolice. Ena se je iz diplomatične predkanosti nekoliko poprej še poročila. Oče teh „pridnih“ dekle, sicer personificiran osabnež, toda liberalce starega kova, je zelo ponosen, da je s tem neposredno pripomogel h krepki pomnožitvi jugoslovanskega Sokola. Socijalni skrbni ne bodo trebalo poseči vmes, ker hita je bogata in lahko brez škode prenese še par takih rekordov. Liberalno učiteljstvo pa si zadovoljno menca roko, ker ima tako vrlo zlahto. Kako srečna bi bila Francija, če bi lahko štela v svojih vrstah take rekorde, ker potem bi bil strah pred nemško revanšo brezpredmeten. Sokoli, le tako naprej in kolonizacija v Makedoniji bo ož na kaj desetletij kaj lahka reč. Zdravo!

d Tehnični člani razmejivne komisije so bili dne 15. t. m. nasilno ovirani pri razmejitvenem delu na sevnici meji občine Kapla. Izkazalo se je pri tem predvsem Nemci in namškararji iz sosednih občin onstran državne meje, pa tudi nekaj zapeljanih prebivalcev iz občine Kapla. Okrajno glavarstvo Slovenjgradec je na licu mesta takoj uvedlo strogo kazensko preiskavo, po kateri so bili aretirani dne 17. marca 1921 sledeči možje iz Kaple radi hujkanja oziroma posredne sokrivde pri ruvarstvu proti naši državi: Posestnik Alojz Grager, kmet, sin Josip Pavlič, posestnik Jakob Kerbis, župnik Aleksander Lenz, trgovec Peter Hermann, posestnik Franc Volmayer. Imenovane osebe so bile že 17. t. m. prepeljane po orožniški patrulji iz Kaple v zapore okrajnega sodišča v Marenberg, da odsedijo za služeno kazen. Brata Grubelnik, sina posestnika na Kapli, ki sta se čutila tudi krivim sta jo potegnili čez državno mejo v Nemško Avstrijo, ko sta zagledala od daleč orožniško patruljo. Prišla pa bosta tudi ta dva na vrsto, če jih bo lakota siloma privela nazaj v Jugoslavijo.

d Macedonija v celjskem okrajnem glavarstvu. Na Gregorjevo, to je 12. marca, je v St. Jurju ob južni železnici vsakoleten živinski in kramarski sejem. Ta sejem je bil vedno najlote obiskan. Tako tudi letos. Kramarji in živinski trgovci so prišli od vseh strani, celo tudi iz Hrvatske. Pa ravno en dan pred sejmom se spomni celjsko okrajno glavarstvo, da so tu razširjene črne koze. Tudi v Celju je bil najmanj en teden prej enak slučaj. Ali se ni moglo okrajno glavarstvo celjsko spomniti o tej priliki tudi šentjurskega sejma? Zakaj ni okrajno glavarstvo tega sejma prej prepovala? Tako je glavarstvo samo krivo, da se črne koze širijo, katerih se sicer zelo boji. Obenem pa tudi povzroča sejmarjem velike stroške. Zato ni čudo, če je med razjarjenimi sejmarji in orožniki prišlo skoraj do krvavega spopada.

d Protestno zborovanje proti kulturnobojnim nakanam vlade v Slov. Bistrici se je sijajno obneslo. Velika dvorana v hranilnici je bila polna v pritličju in na galeriji. Navdušenje velikanske. Po govoru dr. Jerovškega so zborovalci soglasno obsodili kulturni boj, zahtevali versko šolo, protestirali proti previsokim in krivično naloženim davkom ter proti uvozu italijanskega vina. Zborovalci so se zgrajali nad poslanci samostojne stranke, ki podpirajo kmetom nasprotno vlado, ki nalagajo kmetom nezonsna bremena in ki podpihujejo in podpirajo proticerkveno gonjo sedanje vlade. Soglasno je vladalo prepričanje: proč s takimi posanci, proč s samostojneži, ki so škodljivci kmeta!

d Protestni shod v Cirkovcah. Na Jožefovo se je vršil v Cirkovcah nad vse pričakovanje krasno uspeli protestni shod, katerega so se v polnem številu

udeležili naši narodno in versko zavedni Poljanci. Shod je otvoril in zelo spretno vodil g. Tone Flohl. Shod, na katerem je govoril urednik Stupan iz Maribora, je najboljši dokaz, da so Cirkovčani v ogromni množini v našem taboru.

d Dr. K. Gehlingsheim kot podpredsednik JDS v Kozjem. Najnovejša povzročila je iz „narodnih“ vrst demokratov je avanzma dr. Gehlingsheima v podpredsednika kozjanske JDS krajevne organizacije. Dr. Gehlingsheim je bil pri prvem javnem nastopu narodnjak, ki je svoj čas nastopil kot propadli kandidat na narodni podlagi. Ta zauzluga je dr. Gehlingsheima tako potrla, da se je prelevil v narodno taliranega — najstrupenejšega nemškutarja. Ko se je povsnel pri naravnem bolj piko odmerjenih duševnih zmoglostih kot nemškutar do vrhunce službene lestvice, je postal italijanaš, ki je razobešal savojsko zastavo. Nemškutar in italijanaš dr. Gehlingsheim je pa po prevratu zopet zavohal novo „dišavo“ — demokrate, ki paralelizirajo z jugoslovanskim gnojiščem tudi nemškutarsko italijanaško smet. Nemškutar-italijanaš-svetnik Gehlingsheim je avanziral v podpredsednika demokratskega v kozjanski kot. V kratkem bomo o tem najnovejšem podpredsedniku JDS obelodanili toliko narodnih zaslug, da mu bo lahko zapel vsakdo kot že svojčas: Schau Karl, geh links — heim! Kamor spadaš kot nemškutar in italijanaš!

d Gostilniške koncesije. Govori se, da se bodo vse gostilniške, obrtne in druge koncesije pregledale in sicer y to svrhu, da se ugotovi način njih dobave. To je vsekakor istotako potreben kot dober sklep in gotovo se marsikateremu grešniku ali grešnici tresajo hlačice vsled negotovosti rešitve. Stavi gostiln je itak preveliko in dobro bo, če se odtegne koncesije vsem tistim gostilničarjem, ki se še niso mogli otpti nemšturstva, nadalje vsem tistim velmožem, ki so si pod prejšnjo vlado in s pomočjo pristranske podpore mestnega magistrata pridobili kar po več koncesij iste vrste, ki jih pa sami ne izvršujejo. Treba bo te temeljito obračunati, saj nas tržaški fašisti in koroški nemšturi že dovolj učijo, kako naj postopamo. Večje število mariborskih gostilen tvori pravo ognjišče nemškutarskih, protidržavnih hujšakcev. Ako ta opomin ne bo zalegel, pridemo z imeni in dejstvi na dan. Pri zadnji seji gostilničarjev je vlado zastopal g. vladni tajnik dr. Mu laček. Ta gospod je bil edini, ki je govoril slovenski, (čas mu!), gostilničarji pa so kar na debelo švaččarili. „Narodna obrana“, kje si?! Kje so naši „Heimatsdiensti!“

d Dvojna mera. „Hrvat“ doznava, da nastopa g. prosvetni minister Pribičević z dvojno mero napram katolikom in pravoslavcem. V organu prosvetnega ministra „Demokrat“ se napada na prostaški način zagrebškega nadškofa dr. Bauerja in se poziva, da bi bilo treba odvzeti cerkvenim služabnikom njihova „vredn.“ „Hrvat“ ne zavrača te zahteve, ampak samo konstatira, zakaj ne bukne

demokratska gospoda na dan z zahtevom, da se odvzamejo istotako kot katoliškemu svečenstvu zemljišča tudi pravoslavcemu patrijarhu. Zagrebški nadškof je že davno stavil na razpolago svojo posest: srbski patrijarh pa še do danes ne, ker se zaveda in je siguran dvojne mere demokratske ščke prosvetnega ministra Pribičevića.

d Obmejno orožništvo bo na ukaz notranjega ministrstva podvojeno.

d Koliko nas stane konstituenta? V konstituenti je celotno 419 poslancev, ki vlečejo dnevno 201.661 K, mesečno 6 milijonov 133.800, letno 73.605.800. Lepi državni izdatki, ako pomislimo, da dobimo ustavo, s katero bodo zadovoljni za nekaj let samo vladni magnati a ne ljudstvo, ki plačuje milijone za narodne zastopnike.

d Zakonska nezvestoba v Berlinu je tako velika, da je beležijo v tej nemški prestolici vsaki dan 50 ločitev zakona.

d Iz Amerike bo izgnanih v najkrajšem času približno 100.000 ruskih državljancv, ki so židje in boljševiki.

Iz Maribora.

d Dan žalobe v Mariboru. Italijani so določili 20. marec, da proslavijo aneksijo Primorja. Nad pol milijona naših bratov in sester v zasedenem ozemlju bi se naj udeležilo tega slavlja. Z žalobo in gnevom v srcu se je tega dneva spominjal vsak Jugoslovčan. Po vsej naši širni državi smo se spominjali tega dne vsi v naši državi zedinjeni Slovani naših trpečih bratov in sester v Primorju. Tudi v našem obmejnem Mariboru smo kot slovesen protest proti aneksiji obhajali 20. marec kot dan žalobe. Ze pred napovedano 11. uro so se zbrale na Glavnem trgu ogromne množice ljudstva vseh slojev in stanov. Mestni rotovž je bil v znak žalobe zavrt v črne žalne zastave. Raz mestno hišo je ogromne množice ljudstva kot prvi pozdravil g. Ribarič, ki je izvajal, da so se v Trst pripeljali vsi laški ministri, senatorji, državniki in generali, da proslavijo aneksijo Primorja. Italijani so nam sicer ugrabili najlepše dele Slovenije, toda vsaka storjena krivica se maščuje in se bo maščevala tudi nad Italijani. Prišel bo dan, ko bodo naši potomci obračunali z grabežljivim Lahom. Kot drugi govornik je v imenu sokolstva nastopil odvetnik dr. Serbec. Ker so bila njegova izvajanja suhoparna, niso napravila na občinstvo nobenega vtisa, pač pa je globoko ganila pesem moškega pevskega zbora, ki je zapel znano „Buči, buči morje adrijansko.“ Nato je govoril znani g. Džamonja, za njim pa profesor dr. F. Kovačič. Njegova krasna izvajanja so slehernega poslušaleca globoko ganila. Govornik je naglašal potrebo, da je dolžnost vseh v naši lepi državi ujedinenih Jugoslovčanov, da si s smotrenim delom zgradimo, utrdimo in okrepimo na znotraj in zunaj močno državo, kajti le narod z jasno začrtanimi cilji ima bodočnost. Krivica, katero je Lah storil našemu narodu, je v nebo vpijoča, in prišel bo dan, ko bo

do naši potomci Lahu pokazali pot tje, odkoder je prišel. Za prelepa izvajanja je govornik žel urnobesne živjoklice. Ko je še sklepno v imenu narodno-socialistične stranke govoril g. nadučitelj Hren in se je zapela „Le-pa naša domovina“, se je začel žalni sprevod pomikati po Gosposki ulici. Žalnega obhoda po mestu se je udeležilo na tisoče ljudstva kot glasen protest proti laškemu nasilju. Kdor je videl ta obhod po mestu, je moral priti do prepričanja, da živi v našem narodu globoka zavest o krivici in nasilstvu, katerega je zagrešila nad našim narodom grabežljiva laška roka, priti je pa tudi moral do prepričanja, da bo napočil nekoč dan obračuna z našim največjim narodnim sovragom, Italijanom.

d Profesor Stefan Peter. Stefan Peter, profesor na vojaški realki v Mariboru, je bolehal že od Božiča in zadnje tri mesece ni pohajal več v šolo. Omračil se mu je duh. Grozna živčna bolezen ga je napadla, zdaj že tretjekrat. Prvič je obočel na nji leta 1911. Takrat so ga tovariši-profesorji z zvijačo izvabili na vlak in ga tako prepeljali v neko zdravilišče pri Dunaju. V nekaj mescih se je vrnil zdrav domov. L. 1917 se mu je bolezen zopet ponovila in sicer hujše kakor prvočrat. Vojaki so ga morali dejati v prisilni jopič, da so ga mogli transportirati v Gradec. Zopet je ozdravel, da je mogel izvrševati svoj poklic. Ostal pa je vedno skrajno ner vozen in melanholičen. Bil je najraje sam. Pred 3. mesci se mu je duh zopet omračil, ni mogel spati, ne jesti; večinoma je ležal; oslabele je tudi telesno, bil skrajno obupen in preplašen meneč, da ga vse sovražni in preganjajo. V tem stanju duševne zmedenosti je na Cvetno nedeljo ob 11. uri dopoldne storil obžalovanja vreden korak ter si z lastno roko končal svoje življenje. Umrli je previden s sv. zakramenti v javni bolnici. Pogreb se vrši v torek popoldne. Bogi bodi milostljiv njegovi duši!

d Vabilo na pristop in podporo k ustanovljenemu slovenskemu klubu „Korotan“ v Mariboru. Gojitev nogometnega športa in sploh vsakega športa, ki upliva na zdravi razvoj telesnih in duševnih moči, potrebuje v Mariboru širšega razmaha. Nemci imajo štiri nogometne klube v Mariboru, ktere podpirajo in katerim načeljuje prvi nemški meščani. Tukajšnji Slovenci imajo šele eno športno društvo. Nemci vidijo v teh društvih znak svoje telesne in duševne sile, s katerim hočejo ohraniti nemštvo in ga podkrepiti. Ali ni naša dolžnost, da temu nasproti podpiramo tudi pri nas vsak razvoj, ki utrjuje jugoslovanski značaj Maribora in odvrača mlade sile od toli priljubljenega alkohola in gostilne? Novi klub, ki naj bo vreden pobratimski drug društva „Maribor“, si je izbral ime „Korotan“ in vabi vse sloje na podporo in pristop pod glasom: „Jugoslovanski šport zmaga!“ Klub si stavi v interesu zdravega telesnega in duševnega razvoja naše mladine nalogo siriti in po-

speševati idejo moderne telesne vzgoje in koristiti s tem posebno tudi obrambi naroda in države na severni severni meji.

d Mestno kopališče bo odprto z ozirom na velikonočne pravnike v sredo 23. t. m., v soboto 26. t. m. pa samo do 4. ure popoldne.

Narodno gospodarstvo.

d Jugoslovanskim trgovcem in obrtnikom je odprt precejšen kredit od strani angleških trdk. To javlja naše trgovinsko ministrstvo pod vodstvom dr. Kukovca. Radovedni smo, koliko naših trgovcev in obrtnikov se bo poslužilo tega od Kukovca izposlovanega kredita, ki je gotovo samo plašč za pokritje njegovega romanja na londonske pojedine.

d Žitne cene. Vsled živahnega izvoza žita iz naše države so se žitne cene nekoliko povišale. Tako n. prim. stane v Somboru meterski siot pšenice 1000—1010 K, koruza 430—440 K, v Vinkovcih stane koruza 425—440 K, pšenica 1020—1030 K, oves 360—365 K. V Osijeku stane pšenica 1020 do 1030 K, oves 350—360 K in koruza 420—430 K. Koruzo kupuje pred vsem Nemčija. V Ljubljani je vsled transportnih razmer popraševanje po pšenici, koruzi, ovsu in moki zelo živahno. Pšenica stane kg 11 K, koruza 5,20 K, oves 4,50 K. Moka mularca stane 1 kg 16,50 K in moka št. 3 pa 15 K.

d Cene mesu so pri nas znatno poskočile, na Dunaju pa padajo. Zakaj? Avstrijce je začela zopet pridno hraniti naša država, ki pošilja vsaki dan na Dunaj 60.000 kg govejega mesa in 34.000 kg svinjine. Naše uradništvo prireja protestne shode radi podražanja mesa, mesto da bi prišlo malo za ušesa svojega ministrskega zastopnika „milega“ dr. Kukovca. Zopet drugi pravijo, da je meso dražje radi tega, ker je padla cena sirovim kozam od 58 K na 28. Ker bi sicer mesarji tpele škodo izgube, pa so povišali cene mesu. Na podražanju mesa vsekako ni toliko kriv izvoz, pač pa nenasični mesarji, ki dobijo še sedaj ministrskega zastopnika v osebi samostojnega mesarja Pucija.

d Sejmsko poročilo. Na mariborski svinjski sejem 18. marca 1921 se je pripeljalo 82 ščetinarjev, 1-koza in 3 ovce. Cena je bila: plemenske svinje 1 kg žive teže od K 28— do 30—, poldebele debele svinje za zakol 1 kg mrtve teže K 31—, letošnji prasci komad od K 300— do 400—, jesenski prasci komad K 500— do 800—, ovce komad K 240— do 300—, koza K 400—. Vzlic lepemu vremenu je bilo malo kupcev, ker je pred Jožefom tržni dan zadržal kupce in prodajalce.

d Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 140-25 naših kron. Francoski frank stane 10 naših kron. Za 100 avstrijskih kron plašas 21 in pol naših kron, za 100 nemških mark moraš plačati 226 do 228 jugoslovanskih kron in za 100 laških lir 532—535 naših kron.

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Pa Blanka je pridna in lepa, dolgo jo že pozna, — in končno, kdo bo srečo zapovedoval —?

Ampak te lepe misli me niso potolažile.

Jokala sem zvečer v postelji, včasih tudi po noči. Vkljub sklepu, da bom skrivala svoja čuvstva, so se v štirinajstih dneh domačini in tuje Pavolu čudili mojim muham. Zjutraj sem bila vesela, da bi se bila smejala celo uro, zvečer pa sem černo sedla k mizi in nisem odprla ust.

Ta pri meni nenavadni molk je strica vznemiril.

„Kaj se pleče v vaši glavici, Regina?“

„Nič, stric!“

„Se dolgočasite? Hočete potovati?“

„Oh ne, ne, stric! Nesrečna bi bila, če bi morala zapustiti Pavola!“

„Go se na vsak način hočete močiti, draga nečakinja, — svobodni ste, jaz nisem okrutnej. Ali morebiti obžalujete, da ste odbili snubce, ki so se vam ponujali te dni?“

„Nikakor ne! Premislila sem si, ne bom se možila!“

Tako nesrečno izpraševanje je še povečalo mojo bridkost. Če sem slišala le samo besedo o možitvi, mi je že prihajal jok. Kadar me stric ni silil, naj sprejemem kako ponudbo, je pa hvalil vsako posebej, kako je ugodna, ter mi prigovarjal, naj vsaj poskusim, da bom spoznala svoje častilce. Opisoval mi jih je celo kot nenavadno ugodne prilike in stričeva nedoslednost je bila ena tistih njegovih lastnosti, ki me kmalu ni več iznenadila. Zdi se mi, da mu je delala precej strahu skrb za dušo, ki mu je bila izročena v varstvo. Pa pustil mi je popolno svobodo, in če sem spet koga odbila, se je zadovoljil z moimi razlogi, ki niso imeli ne nog ne glave.

„Zakaj pa si poprej toliko pravila, da se ti mudi z možitvijo, Regina?“ me je vprašala Blanka.

„Ne omožim se, dokler ne najdem, česar si želim.“

„Ah —! In kaj si želiš?“

„Tega še ne vem“, sem odgovorila in jok me je davil.

Blanka je prijela moj obraz med obe roki in me je pozorno gledala.

„Rada bi brala tvoje misli, Regina! Ali ljubiš koga? Pavla —?“

„Prisegam ti, da ne!“ sem hitela in sem se ji izvila iz rok. „Nikogar ne ljubim! In kadar bom ljubila, boš ti prva zvedela!“

Če bi smrt ne bila tako strašna, ubili bi me bili, preden bi bila priznala, da ljubim človeka, ki ljubi drugo dekle — mojo sestrično.

„Storila bom kakor ti — počakala bom!“

Jaz nimam takih uspehov, kakor moi mali volk iz Buissona, mi je odgovorila smehljaje. „Pet ponudb naenkrat!“

„Ne govorimo o tem, prosim te! To me muči, me dolgočasi, me razburja!“

Pa moja nesreča je hotela, da se je pojavil z zboru mojih oboževalcev še šesti kavalir. Združeval je v svoji osebi vse najredkejše, najnenavadnejše in najpopolnejše lastnosti. Jaz nesrečnica sem žela, kar sem sejala. Kajti odkar sem stopila v svet, sem pravila vsakomur, ki mi je prišel pod roko, da se hočem močiti brž ko mogoče.

Stric me je spet poklical in imela sva dolg posvet.

„Regina, gospod le Maltour bi si štel v izredno čast, ako bi vas smel prositi za roko.“

„Dosti sreče mu želim!“

„Vam ugaja?“

„Prav nič!“

„Zakaj ne? Povejte mi razloge, pa tehtne! Tisti ne veljajo nič, ki ste oni dan z njimi kar kupoma odbili vseh pet snubcev.“

„Niso bili priporočljivi, tisti vaši snubci, stric!“

„Poglejmo! Gospod P. bi bil prav dober človek!“

„Oh! Trideset let star! Zakaj pa ne koj kakega očaka?“

„In gospod C. —?“

„Neznosno grdo ime, sirio!“

„Gospod N. —! Zaslužen mož, zelo nadarjen!“

„Stela sem njegove lase. Stiri- najst jih ima, nič več in pri šestindvajsetih letih!“

„Ah —! In mali gospod D. —?“

„Ne ugaja mi temnolasi. Vrhutega je popolna ničla. Če bi se oženil, bi oboževal svoj obraz, svoje ovratnike in mojo doto. To bi bilo vse!“

Dalje prihodnjič.

Molitvenik za dekleta. Dobi se zopet „Hči Brezmadežne“, molitvenik za dekleta. Je to najbolj priljubljen molitvenik za Marijine družbenice in druga dekleta. Dekleta, sežite po njem, dokler je še dobiti. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru n stane s poštnino vred 36 K.

Martin Avšič:

Dr. Avguštin Stegenšek.

(Ob obletici njegove smrti).

(Konec.)

Šli smo v dušno pastirstvo, jaz k Sv. Križu pri Rogaski Slatini. Čez dve leti mi piše dr. Stegenšek iz Maribora (26. VI. 1919):

„Dragi gospod! Mislim, da je v Slatini živo kot v mravljišču, sedaj pa pišejo o taki suši! Kaj, ko bi se jaz zgledal doli; že sedem let nisem bil v zdravilišču in sem prišel celo na nič. Prosim, poizvedite, ali imajo urejene vodne polve in pa električne masaze? Strašijo z draginjo, pa mislim, ta ne bo tako izredna. Sicer pa pride Slatina na zadnjem mestu za me v poštev in je torej vse negotovo.“

Poizvedel sem, kar je bilo moči in mu odpisal. Dne 11. VII. mi je pisal drugič:

„Predragi gospod! Prosil sem za dovoljenje, da se grem zdraviti v

sanatorij v Gradec in sem ga dobil. Sedaj so pa težave od Nemške Avstrije radi živčevja in je mogoče, da bodem moral v Slatino. Prosim za nasvet. Zdravil se bodem v Hidroin elektrot. inštitutu in bi kje v bližini rad stanoval, da ne bi bilo treba hoditi skozi park in glavni del naselbine. Hrano bi rad dobival v sobo, po dogovoru in izbiri. Srčno Vas pozdravljam ter prosim za memento — Vam, predragi gospod, ves udani

Avg. Stegenšek.“

Ze čez kakih 14 dni je res prišel v Slatino. Stanoval je v sanatoriju. „Tukaj me kar pitajo“, je rekel. Hodil je na sprehode, a tistega reda, ki mu ga je zdravnik zapovedal: da ne sme ničesar čitati itd., se je menda malo držal. Prišel je k meni dvakrat po knjige. Jaz sem ga sicer opozarjal na njegovo slabo zdravstveno stanje, kolikor se je pač spodobilo moji mladosti: „A kaj to meni pomaga!“, mi je odvrnil.

Dne 6. avgusta je bil zopet pri meni. Pokazal sem mu moj dnevnik, a ker je bil pisan slovensko, mi je rekel: „To ni nič, to lahko vsakdo bere! Pišite latinsko ali stenografično!“ Pokazal mi je tudi dva svoja zvezka: Ascetica B in Memorabilia XI. Skoro vse je stenografično in sicer v starejši slovenski stenografiji. In ker je s loh pisal precej ročno in zelo drobno, jih bo pač težko razvozljati.

Šla sva ven na prosto ter hodila semintja pozno v mrak. Pravil mi je

mnogo, kaj misli pisati in kako se kaj ima.

Bil je prepričan, da so se motili vsi dosedanja razlagalci, ker so vzeli dobesedno opis templja v preroku Ecehielu (menda poglavje 40—42). On da je slučajno našel resnico; in ker stoji tempelj drugače in ima drugo velikost, zato bo odslej cela topografija Jeruzalema drugačna.

Dr. Stegenšek pa je šel še dalje. Ta nova svetopisemska topografija ga je privedla do nedoumnih zaključkov, ki so se zdeli na prvi pogled smešni, ahi so celo spominjali na stare krivoverce.

Risal mi je na polo papirja in pozneje s palico v prah grško malo črko omega, potem nek Salomonov vodnjak, ki je imel podobo kače; potem štirikot, v katerega stranice so razdeljeni rodovi Izraelovi in apostoli; razlagal mi je razno simboliko, rekel, da ve, kaj sta bila Urin in Tumim velikega duhovnika; govoril je o neki podobnosti z deli človeške glave in o drogih, v katere se da razdeliti sveto pismo in po njih eksevizirati. Sicer pa je pristavil sam, da je to dosedaj še samo fantazija.

Govoril je tudi o svojih vsakdanjih skrbeh. Cerkveno pravo ga ne zanima več, rad bi šel v Ljubljano ali na dopust, posvetil se bizantinski umetnosti itd. Imel je že neke dogovore z ljubljanskim knezoškofom. A ni šlo gladko. Obljubljeno mu je bilo cerkveno potrjenje za topografijo Jeruzalema, ne pa še za razlago svetega pisma.

Gmotno je bil v slabem položaju. Plača majhna, da si pri najboljši volji ni mogel privoščiti dovolj hrane in obleke, še manj pa knjig. Zato je pa tudi bil suh, da sem se ga ustrašil. Spoznal sem tedaj, da bi dr. Stegenšek potreboval tovariša, ki bi mu bil kakor mati, da bi ga prisilil, naj pazi na svoje zdravje, pa tudi morda, ki bi ga gmotno dobro podprl. Saj nek župnik mu je bil nekdanj zapustil nekaj tisočakov, a tisti so šli za izdajanje knjig pa še dolgovi si je bil nakopal. Toda kaj, ko so tako redki tisti, ki bi tako potrebo spoznali, potem pa tudi vse storili o pravem času, da se ohrani dragoceno življenje! Dr. Stegenšek pač ni ostal v vrsti povprečnih ljudi in zato je moral umreti, in mi za njegovo rano smrt ne moremo in ne smemo delati odgovornosti nikogar osebno, ampak to so te naše malenkostne, tesne razmere, to je ta nervozni, brezobzirni, škandalski čas.

Milo se mi je storilo, ko mi je rekel tam na tisti poti od Sv. Križa na Slatino v slovo: „Pa jaz vem, da bo vse dobro. Toliko sem študiral, toliko sem se trudil, jaz trdno zaupam, Bog ne bo dopustil, da bi ostale vse to nedovršeno, brezuspešno!“ In ta up ga ni zapustil niti v smrtni uri.

Dr. Stegenšek daj je bil v naših sedanjih razmerah kakor orel, ki neče razpeti svoja krila, a vedno vaden v kletko, silno ozko, dokler se poslednjič ne ubije. Njegovo življenje in njegova smrt nam kljub v spomin tri besede: vera, delo in križ.

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da izvršujem brez konkurence po zelo nizki ceni slikanje sob, pokrajin, podob, slik ali portretov. Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Franc Krajnc
Maribor 175
Cvetlična ulica 8. 2-10

Na debelo **Veletrgovina z železnino** Na drobno

PINTER & LENARD

MARIBOR, Aleksandrova cesta 32-34, MARIBOR

Priporoča svoje bogato zalogo železa, nosilcev (travert), cementa, pločevine, vseh vrst kovanja, stidilnikov, žic, mrez in vseh v to strobo spadajočih predmetov po nizkih cenah.

2-3 149 Postrežba točna in solidna!

MALA NAZNANILA

Ceno kupite moške hlače dobre kron 120—, 160—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujavo platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi K 30—, 36—, 42—, konjske strange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

Hrvaški dijak se sprejme za inštruktorja hrvaščine. Naslov v upravnistvu. 1-2 158

Štefan Strašek, Celje, Kovaška ulica 1
Priporoča svojo zalogo čevljev moške in ženske za otroke vsakovrstne fine in domačega izdelka kakor tudi popravila točno po 2-2 zmernih cenah. 154

Ure vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dvakronske novce srebrne goldinarje itd. 119

JAN IGNACIJ, MARIBOR. Grajski trg v Gradu (Burg). 9-10

Pravila vsakovrstnih ur, zlato in srebrno blago, vse po nizkih cenah se dobi pri urarju
L. Stojec, Maribor 1-2 Jurčičeva ulica 8. 146

Naročajte naše liste!

RUDOLF NIEFERGAL

Maribor Koroška cesta 1 Maribor

TRGOVINA
z manufakturnim blagom

Za Veliko noč in pomlad

velika izbira, nadalje nogavice domačega izdelka po zelo ugodnih cenah. 145

Čevlje, dokolenice (gamaše), obleke, perilo, tržne torbice, pot. košare vrvi, ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Inserirajte v „Straži“!

LIVARNA

ZA
ZVONOVE IN KOVINE
POPREJ DENZELA SINONI

MARIBOR : KOPALIŠKA ULICA 9
je zopet v obratu!

CERKVENE ZVONOVE izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij itd.)

UMETNA LIVARNA
RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI

Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarna, opreme za plin in vodovod, opreme za cevi, ppe za pivo, uteži iz medenine astnega izdelka. Popravilalnica za brizgalne itd.

1+ Inž. J. & H. Büchl. 186

KREDA

in sicer najfinjša je zopet došla. Cena 100 kom. K 36—, Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za Veliko noč!
Za pomlad!

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. Cene zelo znižane! Postrežba točna. Za izbornu kakovost se jamči

Karel Worsche, veletrgovina, Maribor, Gospodarska ulica 10.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica št. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo 185 brezplačno. 7

Za varnost vlog iamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiščih na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

RIBJE OLJE

po najnižjih cenah se dobi

v lekarni „pri sv. Arehu“
1-4+ MARIBOR, GLAVNI TRG 20. 156

Straža stane za celo leto 120 K. za pol leta 60 K. za četrt leta 30 K. mesečno 12 K. V inozemstvo stane celoletno 150 K.